

REVISTA 2019
JURIDICA 5
DE CATALUNYA

IL·LUSTRE COL·LEGI
DE L'ADVOCACIA DE BARCELONA

ACADÈMIA DE JURISPRUDÈNCIA I
LEGISLACIÓ DE CATALUNYA

JURISPRUDÈNCIA

THOMSON REUTERS
ARANZADI

SUMARI

Pgs.

JURISPRUDÈNCIA CIVIL, ordenada per José Antonio García González

Tribunal Superior de Justícia de Catalunya

I. Dret de la persona i de la família

1.1. Capacitat de les persones

1.1.1. Dret de sufragi del discapacitat

1. Sentència 43/2019, de 17 de juny. Privació del dret de sufragi a la persona discapacitada 1163

1.1.2. Exploració del presumpte discapacitat

2. Sentència 59/2019, de 26 de setembre. Necessitat de l'exploració de la persona amb discapacitat 1165

1.2. Institucions de protecció del menor

1.3. Filiació

1.3.1. Reclamació extrajudicial prèvia

3. Sentència 101/2018, de 28 de desembre. Reclamació de paternitat i expedient del Registre Civil 1168

1.3.2. Reconeixement de filiació per conveniència i per complaença

1.3.2.1. Reconeixement posterior al naixement

4. Sentència 49/2019, de 8 de juliol. Diferències entre el reconeixement de filiació per conveniència i per complaença . 1173

1.3.2.2. Nul·litat del reconeixement de la paternitat en frau de llei

5. Sentència 47/2019, de 1 de juliol. Nul·litat del reconeixement de la paternitat fet en frau de llei 1175

1.3.3. Fecundació assistida

6. Sentència 46/2019, de 1 de juliol. Consentiment en la fecundació de la parella 1182

1.4. Efectes de la crisi matrimonial

1.4.1. Acords posteriors a la ruptura

7. Sentència 23/2019, de 18 de març. Validesa de l'escriptura de capítols i de la donació immobiliària tot i ser convinguda en document privat, obligació regida per la llei de Suècia 1187

	Pgs.
1.4.2. Annex al conveni regulador	
8. Sentència 24/2019, de 18 de març. Validesa contractual de l'annex de la proposta de conveni regulador signat. Nul·litat per manca de causa	1192
1.4.3. Pensió d'aliments	
<i>1.4.3.1. Retroactivitat dels aliments i de les despeses habitacionals</i>	
9. Sentència 99/2018, de 10 de desembre. Despeses d'habitatge i aliments dels fills i retroacció del pagament	1194
<i>1.4.3.2. Retroactivitat</i>	
<i>1.4.3.2.1. Efectes de la sentència que modifiquen la resolució anterior</i>	
10. Sentència 86/2018, de 12 de novembre. Els efectes de la sentència de segona instància que modifica els aliments són des que es dicta la resolució ...	1198
<i>1.4.3.2.2. Excepcions a les regles generals de la retroactivitat</i>	
11. Sentència 80/2018, de 8 d'octubre. La regla general és que les modificacions ulteriors en matèria d'aliments seran d'obligatòria aplicació des de la data de la sentència que les determina llevat excepcions	1201
<i>1.4.3.3. Extinció per manca de relació</i>	
12. Sentència 1/2019, de 14 de gener. No admet l'extinció de la pensió d'aliments encara que no hi hagués relació ja que la mare ha contribuït amb la seva actitud a aquesta manca	1205
<i>1.4.3.4. Fill major d'edat</i>	
13. Sentència 87/2018, de 12 de novembre. Aliments del fill major i extinció. Fill major que rep una donació del pare per valor de 40.000 €	1207
<i>1.4.3.5. Aliments, guarda compartida i principi de proporcionalitat</i>	
14. Sentència 40/2019, de 3 de juny. Revoca la sentència en declarar-se una guarda compartida, no existir desproporció entre els mitjans econòmics dels progenitors, de forma que no existeix cap raó per establir una pensió	1212
<i>1.4.3.6. Retroacció dels efectes de la sentència i aliments</i>	
15. Sentència 34/2019, de 8 de maig. Un cop establerts els aliments judicialment, la seva modificació és operativa i executiva fins que una altra resolució els modifiqui	1215
<i>1.4.3.7. Reducció dels aliments del fill</i>	
16. Sentència 35/2019, de 16 de maig de 2019. Un petit empitjorament de la situació econòmica del deutor no és causa suficient per reduir-la	1219
<i>1.4.3.8. Aliments, pacte en mesures provisionals i principi de proporcionalitat</i>	
17. Sentència 41/2019, de 13 de juny. Validesa dels pactes atorgats fora del conveni regulador i principi de proporcionalitat en la determinació de la contribució als aliments	1223
1.4.4. Règim de relacions dels fills amb els progenitors en cas de crisi	
<i>1.4.4.1. Guarda compartida i distància dels domicilis</i>	
18. Sentència 30/2019, de 15 d'abril. Guarda compartida i distància entre els domicilis	1228
<i>1.4.4.2. Impossibilitat de compliment del règim de relacions</i>	
19. Sentència 42/2019, de 13 de juny. Nul·litat de la sentència en no resoldre sobre el règim de relacions amb el pare ..	1231

	Pgs.
1.4.5. Atribució de l'ús de l'habitatge	
1.4.5.1. Atribució i fill discapacitat	
20. Sentència 96/2018, de 3 de desembre. Ús de l'habitatge pactat de forma temporal quan el fill incapacitat encara era menor i pròrroga	1233
1.4.5.2. Atribució de l'ús en supòsits de fills menors i fills discapacitats	
21. Sentència 51/2019, de 11 de juliol. L'autoritat judicial ha de justificar en aquells supòsits en què existint fills menors o discapacitats perquè atorga l'ús al progenitor no guardador o no l'atorga	1234
1.4.5.3. Finalització de la guarda i extinció de l'ús atribuït	
22. Sentència 7/2019, de 7 de febrer. La finalització de la guarda, fins i tot per defunció de la mare i designació de tutora a la seva germana, comporta l'extinció de l'ús de l'habitatge ..	1238
1.4.6. Compensació econòmica per raó del treball	
1.4.6.1. Càlcul de la compensació	
23. Sentència 93/2018, de 26 de novembre. A la computació del càlcul de la compensació s'inclouen els pagaments d'hipoteques fets per adquirir béns privatis comprats abans de casar-se i els adquirits durant el matrimoni	1242
24. Sentència 39/2019, de 3 de maig. No computació dels béns privatis. Inclusió del valor de les millores	1245
1.4.7. Prestació compensatòria	
1.4.7.1. Extinció per convivència more uxorio	
25. Sentència 31/2019, de 29 d'abril. Per extingir la prestació és necessari que existeixi convivència i que aquesta reuneixi característiques que la facin semblant a la matrimonial. Existeixen formes de convivència marital que no passen necessàriament per l'establiment d'un únic domicili	1254
1.4.7.2. Temporalitat	
26. Sentència 90/2018, de 19 de novembre. El transcurs del temps no és suficient per a la seva extinció, llevat pacte per a l'extinció o limitació	1259
1.5. Divisió de béns comuns	
1.5.1. Impossibilitat de discutir la titularitat i funció de la fase de l'inventari quan es liquida el règim econòmic-matrimonial	
27. Sentència 97/2018, de 3 de desembre. No aprecia el legislador la possibilitat de discutir en el procediment de família la titularitat del bé com a pressupòsit de la seva divisió. Remissió al procediment dels articles 806 i següents de la LEC	1262
1.5.2. Divisió dels béns al procediment de modificació de mesures definitives	
28. Sentència 5/2019, de 31 de gener. Res no impedeix que l'acció de divisió de cosa comú s'acumuli en el procediment de modificació de mesures	1267
1.6. Deute hipotecari	
29. Sentència 27/2019, de 28 de març. En el règim del Codi de família dels préstecs hipotecaris concedits per a l'adquisició de l'habitatge familiar, encara que fos d'un sol dels cònjuges, tenien la consideració de despeses familiars	1271
1.7. Unió estable de parella	
30. Sentència 89/2018, de 19 de novembre. Pensió alimentària temporal de la unió estable de parella. S'ha de computar temporalment el pagament d'aliments fet en mesures provisionals per fixar el límit temporal màxim establert per la norma	1274

II. Dret d'obligacions i contractes**2.1. Donació****2.1.1. Donació modal**

31. Sentència 82/2018, de 18 d'octubre. Si l'incompliment del mode no és imputable al donatari no es pot resoldre el contracte 1277

2.1.2. Revocació de donació per ingratitud

32. Sentència 94/2018, de 29 de novembre. La revocació per causa d'ingratitud, la acció no pot intentar-se contra els hereus dels donataris y només poden exercir-la els hereus dels donants si aquets no ho han pogut fer 1279

2.2. Pacte comissori i pacte d'opció de compra**2.2.1. Relació entre el pacte comissori i el dret civil català**

33. Sentència 16/2019, de 28 de febrer. No existeix una regla general prohibitiva del pacte comissori en dret civil català, si bé ha de ser rebutjat qualsevol tipus d'enriquiment injust que conforme a les circumstàncies del cas revelin un inadmissible sacrifici patrimonial pel deutor, el propietari del bé o per a tots dos 1282

2.2.2. Relació entre el pacte d'opció de compra i els pactes en abús de dret

34. Sentència 12/2019, de 18 de febrer. En els escassos supòsits legals – diferents del pacte comissori– en què s'autoritza el creditor a apropiarse del bé gravat o retintut, és perceptible un afany per harmonitzar de la forma més equilibrada possible els interessos en joc. Partint del caràcter principal del dret d'opció, hom considera que el valor de la cosa és el de la data de perfecció de l'opció, no el de la data de conclusió del negoci translatiu, la qual cosa és un estímul per introduir clàusules d'estabilització de la contraprestació 1291

2.3. Cooperatives

35. Sentència 21/2019, de 11 de març. Dret d'autoregulació de les cooperatives i sanció a un soci que va ser condemnat en un judici de fetes per maltractar un altre 1303

2.4. Prescripció

36. Sentència 6/2019, de 4 de febrer. Reclamació d'honoraris de serveis jurídics. No es pot oposar prescripció del deute quan aquest s'ha reclamat anteriorment dins de termini contra la societat i després s'ha interposat demanda de responsabilitat contra l'administrador 1309

2.5. Aplicació del dret civil català als contractes

37. Sentència 22/2019, de 14 de març. D'acord amb els criteris de connexió tenint en compte que no hi ha submissió expressa a cap llei en el contracte, la norma jurídica aplicable serà la continguda en el Codi civil 1311

III. Drets Reals**3.1. Propietat horitzontal****3.1.1. Impugnació d'acords**

38. Sentència 83/2018, de 18 d'octubre. Tractant-se d'acords de formació instantània adoptats a la junta, és possible que la comunitat esmeni els errors de la convocatòria determinants de la invalidesa de la junta, obre pas a la legitimació per a impugnar els acords reconeguda als absents que s'hi han oposat 1316

3.1.2. Instal·lació d'ascensor**3.1.2.1. Proporcionalitat entre els interessos concurrents**

39. Sentència 15/2019, de 21 de febrer. Instal·lació d'ascensors en finques urbanes a petició de persones majors de 70 anys o amb minusvàlues. Judici de ponderació i proporcionalitat entre els interessos i els costos 1319

	Pgs.
3.1.2.2. <i>Indemnització als locals afectats per a la seva instal·lació</i>	
40. Sentència 92/2018, de 19 de novembre. La nova instal·lació d'un ascensor produeix una restricció i una afectació funcional que implica una pèrdua de valor dels locals afectats de manera que el conseqüent menyscabament ha de ser rescabalat per la comunitat	1324
3.1.3. Legitimació processal	
3.1.3.1. <i>Legitimació del comuner que defensa els elements comuns</i>	
41. Sentència 50/2019, de 18 de juliol. Legitimació activa del comuner per a exercitar accions en defensa d'elements comuns	1324
3.1.3.2. <i>Legitimació de la comunitat per comparèixer en judici</i>	
42. Sentència 100/2018, de 28 de desembre. Capacitat per ser part, per comparèixer en judici, postulació processal i en especial consideració de part legítima en els casos de la comunitat de propietaris en propietat horitzontal. Capacitat de les comunitats de propietaris per comparèixer en judici	1329
3.1.3.3. <i>Defectes en la representació del president de la comunitat</i>	
43. Sentència 3/2019, de 17 de gener. Defectes en la representació del president en la seva actuació	1332
3.1.4. Habitatges d'ús turístic	
44. Sentència 4/2019, de 24 de gener. Limitacions de la comunitat a aquesta activitat i adquisició de l'habitatge	1337
3.1.5. Atribució d'ús privatiu de terrassa	
45. Sentència 52/2019, de 11 de juliol. No es pot considerar atribuït vàlidament per la comunitat l'ús de la terrassa comuna situada a la planta dels àtics a aquests elements privatis	1339
3.1.6. Tancament d'element comú	
46. Sentència 18/2019, de 7 de març. Constitució de propietat horitzontal i naturalesa del títol. Obres de tancament en element comú d'ús privatiu i actes propis	1344
3.2. Comunitat de béns	
3.2.1. Divisió de béns comuns	
3.2.1.1. <i>Divisibilitat material i jurídica</i>	
47. Sentència 13/2019, de 18 de febrer. Encara que la finca a dividir sigui una sola finca registral, res impedeix la seva divisió material en cas que econòmica, jurídica i urbanísticament es pugui fer	1351
3.2.1.2. <i>Divisió i compromís fiscal de manteniment de la titularitat</i>	
48. Sentència 29/2019, de 11 d'abril. No es pot obligar el copropietari que ha heretat una part de la finca a no dividir-la encara que s'hagi compromès a l'escriptura a no vendre-la per aplicar a l'Impost de Successions la bonificació del 95 % amb compromís de no vendre la finca en un termini de cinc anys	1352
3.3. Cens emfitèutic	
49. Sentència 98/2018, de 10 de desembre. Recurs contra una resolució de la DGEJ. Manté la suspensió de la inscripció del cens en no constar la seva divisió en relació a les divisions practicades a la finca d'origen. Reconeixement de la divisibilitat del cens	1356

IV. Dret de successions**4.1. Drets successoris de la unió estable de parella**

50. Sentència 14/2019, de 21 de febrer. Ineficàcia sobrevinguda del testament per crisi de convivència en la parella estable 1361

4.2. Desheretament fonamentat en la denegació d'aliments

51. Sentència 20/2019, de 11 de març. El desheretament fonamentat en la denegació d'aliments exclou les conductes d'àmbit moral com la manca de relació amb la causant o no visitar-la en els seus ingressos hospitalaris . 1368

4.3. Llegítima**4.3.1. Renúncia al suplement de la llegítima**

52. Sentència 81/2018, de 15 d'octubre. La renúncia a l'acció de suplement de llegítima no afecta el dret al suplement quan apareixen nous béns del causant, desconeguts en el moment de la renúncia . 1372

4.3.2. Computació de llegítima

53. Sentència 37/2019, de 20 de maig. Naturalesa jurídica de la computació legitimària 1377

4.3.3. Imputació de donacions a la llegítima

54. Sentència 17/2019, de 4 de març. Llegítima i donacions imputables a aquesta. Disminució de llegat inoficiós 1379

4.3.4. Capacitats cognitives del testador i norma aplicable a la indignitat

55. Sentència 36/2019, de 20 de maig. La successió del causant es regeix per les normes en vigor quan té lloc l'obertura de la successió 1381

V. Dret processal**5.1. Recurs de cassació****5.1.1. Relació amb els fets de la sentència recorreguda**

56. Interlocutòria 129/2018, de 8 d'octubre. Criteris d'admissió. El recurs de cassació no pot ser admès si l'oposició a la jurisprudència invocada o pretesa manca de conseqüències per a la decisió del litigi, atesa la *ratio decidendi* de la sentència recorreguda 1385

5.1.2. Recurs de cassació i quantia del procediment

57. Interlocutòria 154/2018, de 5 de novembre. No és d'aplicació al recurs de cassació al TSJCat. que el litigi sigui d'una quantia superior a 600.000 € 1386

5.2. Recurs de revisió**5.2.1. Maquinació maliciosa o fraudulenta**

58. Sentència 38/2019, de 23 de maig. No es pot plantejar el recurs de revisió en cas de sostenir l'aportació de prova il·lícita 1387

5.2.2. Retrobament de documents

59. Sentència 88/2018, de 12 de novembre. Requisits del recurs de revisió en cas del retrobament de documents 1389

5.3. Recurs extraordinari per infracció processal

60. Sentència 8/2019, de 11 de febrer. Admet el recurs per infracció processal com a conseqüència d'un error evident en la valoració de la prova en relació a un mur de contenció de terres. Revoca la sentència de segona instància i no entra a enjudiciar el recurs de cassació 1390

5.4. Qüestions de competència

- 5.4.1. Competència als procediments ordinaris de venciment anticipat d'hipoteca**
61. Interlocutòria 141/2018, de 16 d'octubre. Acció de venciment anticipat d'un préstec hipotecari per impagament i de reclamació de quantitat, l'acció no té encaix en cap de les matèries a què es reserva un fur territorial imperatiu de manera que és una matèria sotmesa a les regles generals de competència i en la qual només és possible apreciar la falta de competència territorial en virtut de declinatòria 1392
- 5.4.2. Competència als procediments ordinaris de nul·litat d'un préstec hipotecari per condicions generals de la contractació**
62. Interlocutòria 147/2018, de 29 d'octubre. Acció declarativa exercitada per una entitat mercantil per la qual es demana la nul·litat d'un préstec hipotecari per vicis del consentiment o bé per aplicació de la normativa referida a la incorporació de condicions generals de la contractació. No és rellevant a aquests efectes que la nul·litat del contracte comporti també la de l'obligació accessòria que ho garanteix. L'acció exercitada amb caràcter principal no és una acció de naturalesa real ni té encaix en cap de les matèries a què es reserva un fur territorial imperatiu 1393
- 5.4.3. Competència reclamació de quantitat per prestació de serveis**
63. Interlocutòria 154/2018, de 5 de novembre. Competència territorial en reclamació de quantitat conseqüència d'arrendament de serveis en judici declaratiu ordinari. Es tracta d'una competència prorrogable que no pot ser examinada d'ofici pel tribunal 1395
- 5.4.4. Competència als procediments d'incapacitació i rendició de comptes**
64. Interlocutòria 184/2018, de 10 de desembre. El lloc de residència de l'incapaç determina la competència del tribunal i el jutge que determinà la incapacitat, per competència funcional, és qui enjudicia la rendició de comptes 1395
- 5.4.5. Competència del judici verbal per reclamació de quantitat**
65. Interlocutòria 129/2019, de 16 de juliol. Judici verbal per reclamació de quantitat. La mera localització del demandat en un lloc diferent del domicili indicat en la demanda no justifica, sense més, que l'òrgan que inicialment va declarar la seva competència s'inhibeixi a favor dels òrgans d'aquesta altra demarcació 1397
- 5.4.6. Control d'ofici de la competència territorial**
66. Interlocutòria 58/2019, de 8 d'abril. El control d'ofici de la competència territorial durant la fase declarativa dels judicis ordinaris i verbal te el seu límit, respectivament, en l'acte de l'audiència prèvia i en l'acta de la vista 1398
- 5.4.7. Efectes de la declinatòria al jutjat de destí**
67. Interlocutòria 103/2019, de 1 de juliol. El jutjat que rep un assumpte civil després de l'acolliment de la declinatòria formulada davant el tribunal que va conèixer originàriament del procediment no pot contradir la determinació de la competència territorial així assolida . . . 1400
- 5.5. Arbitratge**
- 5.5.1. Disponibilitat de les regles processals de l'arbitratge**
68. Sentència 85/2018, de 29 d'octubre. Les regles que sobre el procediment arbitral estableix la llei d'arbitratge són de caire dispositiu . . 1401
- 5.5.2. Causes taxades de nul·litat del laude**
69. Sentència 78/2018, de 4 d'octubre. Naturalesa i finalitat de la institució arbitral. El laude arbitral només podrà ser anul·lat quan la part que sol·licita l'anul·lació alegui algun dels sis motius taxats que estableix l'art. 41.2 LA, sense perjudici que alguns d'ells puguin ser també apreciats d'ofici 1406

5.5.3. Nul·litat del laude per vulneració de l'ordre públic	
70. Sentència 2/2019, de 14 de gener. El laude deu ser anul·lat en tant vulnera l'ordre públic en privar al demandant del seu dret a obtenir un pronunciament que examini el fons de la seva reclamació	1409
5.5.4. Nul·litat del laude per defectes de motivació	
71. Sentència 38/2019, de 23 de maig. Acció d'anul·lació del laude. Nul·litat del laude per defectes greus en la motivació de l'apreciació de les excepcions de prescripció de l'acció i de caducitat . . .	1414
5.5.5. Nul·litat del laude per manca de motivació i incongruència	
72. Sentència 9/2019, de 11 de febrer. Naturalesa y finalitat de la institució arbitral, suposada manca de motivació i suposada incongruència omissiva	1424
5.5.6. Arbitratge de consum	
73. Sentència 26/2019, de 25 de març. S'han complert les regles del procediment arbitral de consum prosseguint l'arbitratge, encara que la demandada no assistís i decidint en equitat sense que es considerés necessària la pràctica de proves d'ofici complementàries en constar les documentals presentades per les parts, ni ser necessària l'assistència de l'empresa de telefonia a l'acte de l'audiència	1432
5.5.7. Conveni arbitral pactat en un protocol familiar	
74. Sentència 28/2019, de 8 d'abril. El conveni arbitral pactat en un protocol familiar no empara la resolució de totes les controvèrsies sinó unes en particular, la resta de qüestions hauran de resoldre's als tribunals	1434